

رابطه ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های هویت با رضایت از زندگی دانش-

آموزان دوره متوسطه

فاطمه کرمی جویانی^۱، سیروس سروقد^{۲*}، حسین بقولی^۳

تاریخ دریافت: ۹۲/۱۲/۱۲ تاریخ پذیرش: ۹۴/۳/۳

چکیده

هدف از اجرای این پژوهش، بررسی رابطه‌ی ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های هویت با رضایت از زندگی در دانش آموزان متوسطه شهر شیراز بود. به این منظور روی نمونه‌ای که با روش نمونه-گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای (۲۲۳ دختر و ۱۷۷ پسر) انتخاب شده بودند، پرسشنامه‌ی ویژگی شخصیتی پنج عاملی NEO-FFI کوستا و مک کری، سبک‌های هویت برزونسکی و رضایت از زندگی دینر اجرا شد. نتایج نشان داد که بین سبک‌های هویت با رضایت از زندگی و بین ویژگی‌های شخصیتی با رضایت از زندگی در دانش آموزان گروه‌های مختلف تحصیلی رابطه معنی دار وجود دارد. ویژگی شخصیتی پیش بینی کننده معنی داری برای رضایت از زندگی دانش آموزان محسوب می‌شود. سبک هویت پیش بینی کننده‌ی معنی داری برای رضایت از زندگی دانش آموزان محسوب می‌شود. بین رضایت از زندگی دانش آموزان گروه‌های مختلف تحصیلی با توجه به جنسیت تفاوت معنی داری وجود ندارد. به این گونه که بین رضایت از زندگی دانش آموزان گروه‌های مختلف تحصیلی تفاوت معنی داری وجود دارد، اما با توجه به جنسیت تفاوت معنی داری وجود ندارد.

واژه‌های کلیدی: ویژگی شخصیتی، سبک‌های هویت، رضایت از زندگی، دانش آموزان، شیراز

^۱ - دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، واحد مرودشت، دانشگاه آزاد اسلامی، مرودشت، ایران

^۲ - استادیار گروه روانشناسی، واحد مرودشت، دانشگاه آزاد اسلامی، مرودشت، ایران.

^۳ - استادیار گروه روانشناسی، واحد مرودشت، دانشگاه آزاد اسلامی، مرودشت، ایران.

* نویسنده مسوول مقاله: shiraz5022@gmail.com

مقدمه

رضایت از زندگی یک مفهوم ذهنی و منحصر به فرد برای هر انسان است که جزء اساسی بهزیستی ذهنی را تشکیل می‌دهد و عموماً به ارزیابی‌های شناختی از زندگی خود اشاره دارد. این مفهوم شامل یک ارزیابی کلی از زندگی بوده و فرآیندی مبتنی بر قضاوت فردی است. در این روند، مقایسه‌ای بین ملاک‌های فرضی شخص با زندگی واقعی‌اش صورت گرفته و هر چه واقعیت زندگی با این ملاک‌های فرضی نزدیک به هم باشد، شخص احساس رضایت بیشتری از زندگی می‌کند (Delahaij, Gaillard & Van Dam, 2010, p103).

نتایج پژوهش‌ها بیانگر آن است که افرادی با رضایت از زندگی پایین در معرض خطر مشکلات روانی، اجتماعی و عاطفی از قبیل افسردگی، خود پنداره پایین و تعاملات اجتماعی نامناسب قرار دارند (Valois & Gilman, 2004).

افزون بر این، رضایت از زندگی می‌تواند به عنوان مؤلفه‌ی کلیدی بهزیستی ذهنی، از نوسانات عاطفی گذرا فراتر رفته و بر رفتارها تغییرات موثری بر جای بگذارد به نقل از (Hubner & Gilman, 2006, Dinner, 2000).

هویت‌یابی در دوران نوجوانی به موازات رشد فیزیکی، شناختی، اجتماعی و عاطفی اهمیت خاصی می‌یابد، بسیاری از نوجوانان با شور زیادی از خود سوال می‌کنند که جایگاه اجتماعی من کجاست؟ شغل آینده من چیست؟ این سئوالات در واقع تلاش برای یافتن هویت است که در نحوه برخورد نوجوانان با دیگران اثر می‌گذارد و با تغییر زمینه اجتماعی دچار دگرگونی می‌شود (Ahadi & Jomehri, 2013, p 113).

با این حال کیفیت و کمیت تجارب آدمی و ویژگی‌های شخصیتی و تغییرات محیطی، در چگونگی مواجهه‌ی وی با چالش‌های زندگی نقش ماندگار بر جا می‌گذارد و حتی در هویت‌یابی نوجوانان نیز نقش دارد. تدریجاً مهارت‌های ویژه نهادینه شده، در فرد به وجود می‌آید که او در تقابل تغییرات زندگی همراهی می‌کنند (Moos & Billing, 1990, p 85).

آگاهی از ویژگی‌های شخصیتی عمیقاً با نحوه‌ی ادراک و تفسیر فرد از جهان و واکنش او به رویدادهای استرس‌زا مرتبط است، طبیعی است که برخی ویژگی‌های شخصیتی از ویژگی‌های دیگر انعطاف‌پذیرتر است. افرادی که دارای ویژگی‌های شخصیتی انعطاف‌ناپذیر می‌باشند و همچنین کسانی که نمی‌توانند پاسخ‌های خود را با تقاضای یک موقعیت خاص منطبق سازند فاقد مهارت‌های زندگی بوده و بدترین واکنش‌ها را به زندگی نشان می‌دهند (Klynykh, 2007, p 86).

به عقیده پژوهشگران، رضایت مندی کمتر از زندگی، عامل خطر ساز برای اختلال‌های روان-شناختی است. رضایت مندی از زندگی، در کنار تشخیص خطرات بیماری‌ها و مخارج مربوط به آنها، توانایی فرد را نیز برای عملکرد در امور مهم زندگی یا نقش‌های اجتماعی مثل شغل پیش‌بینی

می کند. رضایت مندی از زندگی به رضایت مندی فرد از کارش نیز مربوط است، حتی گاه رضایت مندی فرد را از کار و موقعیت تحصیلی اش پیش بینی می کند. منظور از کار، توانایی به پایان رساندن دوره تحصیلی و گرفتن درجه و ثبات و پایداری تحصیلی نیز می باشد. معیارهای کیفیت زندگی ابزار غربالگری مفیدی برای کارفرمایان و مدارس است (Frisch and et al, 2005) (Frisch, 2006)؛ ترجمه (Khamseh, 2011).

پیشینه پژوهش

رضایت از زندگی را به عنوان تفاوت بین آن چه که شخص می خواهد و آن چه که هست بیان می کنند. این دو در حقیقت یک تفاوت بین واقعیت و ایده آل را مطرح کرده اند (Sousa & Sanja, 2001). مجموعه ی پویا و سازمان یافته ای از ویژگی های یک شخص که به طور منحصر به فردی در شناختواره ها، انگیزش ها و رفتارهای فرد در موقعیت های گوناگون تاثیر می گذارد (Herman, 2001).

شواهد نشان می دهد دانش آموزانی که شادمان هستند به نظر خلاق تر و مطلوب تر بوده و حتی به نظر می رسد که عمر طولانی تری دارند و از نظر هوشی نیز افراد باهوشی هستند، اما اغلب نیل به شادکامی با رضایت از زندگی، ساده به نظر می رسد و هیچ انسان موفقی نیست که هنر «رضایت از زندگی» برخوردار نباشد (Khishtandar, 2006)؛ به نقل از (Ebrahymi, 2011).

نظریه و پژوهش دیوید لای کان (David Lykken, 1999) و دیگران برای مثال دونو و کوپر (Dunow & Koper, 1998)، مک کره و همکاران، (Mac care & et al, 2000) این دیدگاه را حمایت می کند که بسیاری از ما با خلق و خوی شادی آفرین و صفات شخصیتی چون خونگرمی یا برون گرایی زیاد و روان نژندی کم، یا ثبات عاطفی، یا تعادل و گرم مورد اعتماد دیگران بودن، سعادت مند می شویم (Frisch, 2000, p39)؛ ترجمه (Khamseh, 2011).

بسیاری از تحقیقات نشان داده اند که دو ویژگی شخصیتی روان رنجوری و برون گرایی بهترین پیش بینی کننده رضایت از زندگی می باشند برای نمونه بایودین و همکاران (Baudin & et al, 2011)؛ اسپیماک و همکاران (Schimac & et al, 2009)؛ جوشن لو و همکاران (Joshlanlu & et al, 2010).

طبق نظریه اریکسون (Erikson, 1968) هویت نشانه سلامت روانی است و رضایت از زندگی یکی از پیش بینی کننده های سلامت روانی می باشد. شواهد پژوهشی نشان می دهند که بین سبک هویت اطلاعاتی و هنجاری با رضایت از زندگی رابطه ی مثبت معنادار و بین سبک هویت سردرگم/اجتنابی با رضایت از زندگی رابطه ی منفی معنادار وجود دارد برای نمونه واترمن (Waterman, 1992)؛ نارمی و همکاران (Nurmi, 1997)؛ برزونسکی (Berzonsky, 2003)؛ سعادت شامیر

(Saadaty shamir, 2004)؛ فرخزادیان و کشاورزبان (Farokhzadyan & Keshavarzayan, 2012)؛ نیری و همکاران (Nayeri and et al, 2012).

فلیپس و پیتمن (Phillips & Pittman, 2007) در پژوهشی نشان دادند شرکت کنندگان دارای سبک هویت سردرگم و اجتنابی در مقایسه با نوجوانان دارای سبک اطلاعاتی و هنجاری، دارای نمرات پایین‌تری در عزت نفس و نمرات بالاتری در نگرش‌های بزهکارانه بودند. هم‌چنین سبک هویت سردرگم/اجتنابی نسبت به سبک اطلاعاتی و هنجاری، با نمرات بالاتری در ناامیدی و نمرات پایین‌تری در خوش‌بینی در ارتباط بود که در زمینه‌ی این متغیرها تفاوتی بین سبک‌های اطلاعاتی و هنجاری دیده نشد.

کهولت (Caholat, 2010) در پژوهشی نشان دادند که سبک هویت اطلاعاتی، پیش‌بینی کننده مثبت و معنادار برای عاطفه مثبت می‌باشد. برای عاطفه منفی، سبک اطلاعاتی به صورت مثبت و سبک هنجاری به گونه‌ی منفی پیش‌بینی کننده بودند و مؤلفه‌ی شناختی شادی به صورت مثبت و معنادار توسط سبک‌های هویت هنجاری و گسیخته-اجتنابی پیش‌بینی گردید.

میرزایی و قهرمان (Mirzayi & Ghahraman, 2010) پژوهشی با عنوان "بررسی پیش‌بینی کننده-های اجتماعی رضایت از زندگی در بین دانشجویان" یافته‌های این پژوهش نشان داد، که در هر دو جنس "رضایت از خود"، "مثبت‌نگری" و "رضایت از دانشگاه" تأثیر معناداری بر رضایت از زندگی دارند. با این وجود دو متغیر "وضعیت سلامتی" و "امید شغلی" بر رضایت از زندگی دختران اثربخش‌تر از پسران است و "موفقیت تحصیلی" تأثیر بیشتری بر رضایت از زندگی پسران نسبت به دختران دارد. بسایر و همکاران (Besier, 2009) در مطالعات خود، دریافتند رضایت از زندگی در دانش‌آموزان دختر در مقایسه با پسران کمتر است.

فرضیه کلی پژوهش

بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های هویت با رضایت از زندگی دانش‌آموزان متوسطه.

فرضیه‌های اصلی پژوهش

۱. بین ویژگی‌های شخصیتی با رضایت از زندگی در گروه‌های مختلف تحصیلی رابطه‌ی معنی‌داری وجود دارد.
۲. بین سبک‌های هویت با رضایت از زندگی در گروه‌های مختلف تحصیلی رابطه‌ی معنی‌داری وجود دارد.
۳. ویژگی شخصیتی پیش‌بینی کننده معنی‌داری برای رضایت از زندگی دانش‌آموزان محسوب می‌شود.
۴. سبک هویت پیش‌بینی کننده معنی‌داری برای رضایت از زندگی دانش‌آموزان محسوب می‌شود.

۵. بین رضایت از زندگی دانش آموزان گروه‌های مختلف تحصیلی با توجه به جنسیت تفاوت معناداری وجود دارد.

روش پژوهش

طرح پژوهش از نوع توصیفی- همبستگی بوده است. ابزارهای اندازه گیری در این پژوهش عبارتند از: ۱. مقیاس سبک هویت برزونسکی (۱۹۹۲)، ۲. مقیاس شخصیتی پنج عاملی NEO به وسیله کاستا و مک کری (۱۹۸۵)، ۳- مقیاس رضایت از زندگی (SWLS) به وسیله دینر و همکاران (۱۹۸۵). روایی پرسشنامه‌های یاد شده بر اساس نظرات خبرگان و متخصصان تامین شده است. جامعه‌ی آماری این تحقیق شامل کلیه دانش‌آموزان دختر و پسر دوره متوسطه عمومی در چهار مقطع تحصیلی اول، دوم، سوم و چهارم از ۴ ناحیه آموزش و پرورش شیراز بوده است که در سال ۹۲-۱۳۹۱ در رشته‌های تحصیلی هنر، علوم انسانی، علوم تجربی و ریاضی مشغول به تحصیل بودند. برای انتخاب نمونه از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای استفاده گردید. تعداد ۴۳۰ نفر پرسشنامه‌های سبک هویت برزونسکی، شخصیتی پنج عاملی NEO و رضایت از زندگی را پر کردند، و از این تعداد ۴۰۰ پرسشنامه سرند شد (۲۲۳ دختر ۱۷۷ پسر) و برای تجزیه و تحلیل انتخاب گردید.

یافته‌های پژوهش

به منظور بررسی میانگین دانش‌آموزان و پراکندگی نمرات آنها در هریک از متغیرها، شاخص‌های توصیف آماری (میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر نمرات)، بدست آمد. این شاخص‌ها در جدول (۱) ارائه شده است:

جدول (۱) شاخص‌های توصیفی کل نمونه در متغیرهای پژوهش

متغیرها	کمترین نمره	بیشترین نمره	میانگین	انحراف معیار
رضایت از زندگی	۵	۳۵	۲۰/۳۳	۶/۵۴
سبک اطلاعاتی	۲۰	۵۵	۳۷/۴۷	۵/۷۶
سبک هنجاری	۱۴	۴۴	۳۱/۰۹	۴/۸۰
سبک سردرگم/اجتنابی	۱۰	۴۸	۲۶/۰۶	۶/۳۷
تعهد	۲۰	۴۹	۳۴/۵۷	۶/۸۹
روان نژندی	۰	۴۴	۲۴/۲۵	۷/۵۳
برون گرایی	۷	۴۳	۲۸/۸۷	۵/۴۱
دلپذیر بودن	۱۳	۴۸	۲۸/۳۱	۵/۴۴
انعطاف پذیری	۱۰	۴۴	۲۸/۹۵	۶/۰۴
مسئولیت پذیری	۴	۴۸	۳۰/۶۸	۷/۴۳

به منظور تحلیل فرضیه ۱، از ضریب همبستگی پیرسون برای تعیین معنی داری رابطه‌ی بین سبک‌های هویت و رضایت از زندگی استفاده گردید که نتایج آن در جدول (۲) ارائه شده است.

جدول (۲) ماتریس همبستگی سبک‌های هویت و رضایت از زندگی

متغیر	(۱)	(۲)	(۳)	(۴)	(۵)
رضایت از زندگی	۱/۰۰				
سبک اطلاعاتی	۰/۱۴**	۱/۰۰			
سبک هنجاری	۰/۳۱**	۰/۴۷**	۱/۰۰		
سبک سردرگم/اجتنابی	۰/۱۰*	۰/۰۵	۰/۰۱	۱/۰۰	
تعهد	۰/۳۱**	۰/۳۷**	۰/۴۴**	۰/۱۹**	۱/۰۰

$p < ۰/۰۱$ ** $p < ۰/۰۵$ *

بر اساس جدول (۲) بین سبک‌های هویت و رضایت از زندگی رابطه‌ی معنی داری وجود دارد. در نتیجه فرضیه ۱ پژوهش تأیید می‌شود.

به منظور تحلیل فرضیه دوم از ضریب همبستگی پیرسون برای تعیین معنی داری رابطه‌ی بین ویژگی‌های شخصیت و رضایت از زندگی استفاده گردید که نتایج آن در جدول (۳) ارائه شده است.

جدول (۳) ماتریس همبستگی بین ویژگی‌های شخصیتی و رضایت از زندگی

متغیر	(۱)	(۲)	(۳)	(۴)	(۵)	(۶)
رضایت از زندگی	۱/۰۰					
روان‌نژندی	-۰/۳۶**	۱/۰۰				
برون‌گرایی	۰/۳۱**	۰/۳۳**	۱/۰۰			
دلبپذیر بودن	۰/۱۹*	-۰/۰۲	۰/۱۷**	۱/۰۰		
انعطاف‌پذیری	۰/۱۲*	-۰/۳۱**	۰/۳۲**	۰/۰۷	۱/۰۰	
مسئولیت‌پذیری	۰/۲۲**	-۰/۳۵**	۰/۳۱**	۰/۰۸	۰/۴۵**	۱/۰۰

$p < ۰/۰۱$ ** $p < ۰/۰۵$ *

همان‌گونه که از جدول (۳) مشاهده می‌شود فرضیه ۲ تأیید می‌شود. به منظور تحلیل فرضیه سوم از تجزیه و تحلیل رگرسیون چندگانه (به شیوه همزمان) جهت آزمون اینکه ویژگی شخصیتی پیش‌بینی کننده معنی داری برای رضایت از زندگی دانش‌آموزان محسوب می‌شود استفاده گردید که نتایج آن در جدول ۴ مشاهده می‌شود.

جدول (۴) خلاصه ی تحلیل رگرسیون رضایت از زندگی بر ویژگی های شخصیت

ویژگیهای شخصیت	R	R ²	F	سطح معنی داری F	B	Beta	t	سطح معنی داری
روان نژندی	۰/۳۶	۰/۱۲	۶۰/۰۲	۰/۰۰۰۱	-۰/۳۱	-۰/۳۶	-۷/۷۴	۰/۰۰۰۱
برون گرایی	۰/۳۱	۰/۰۹	۴۲/۹۸	۰/۰۰۰۱	۰/۳۸	۰/۳۱	۶/۵۵	۰/۰۰۰۱
دلپذیر بودن	۰/۱۹	۰/۰۳	۳/۵۴	۰/۰۳	۰/۱۱	۰/۱۹	۱/۸۸	۰/۰۳
انعطاف پذیری	۰/۱۲	۰/۰۱	۶/۲۳	۰/۰۱	۰/۱۳	۰/۱۲	۲/۴۹	۰/۰۱
مسئولیت پذیری	۰/۲۲	۰/۰۴	۲۰/۴۰	۰/۰۰۰۱	۰/۱۹	۰/۲۲	۴/۵۱	۰/۰۰۰۱

همان گونه که یافته های جدول (۴) نشان می دهد برون گرایی، دلپذیر بودن، انعطاف پذیری و مسوولیت پذیری به صورت مثبت و روان نژندی به شکل منفی پیش بینی کننده رضایت از زندگی بوده اند. در نتیجه فرضیه ۳ پژوهش تایید شد.

به منظور تحلیل فرضیه چهارم از تجزیه و تحلیل رگرسیون چندگانه (به شیوه همزمان) جهت آزمون اینکه سبک هویت پیش بینی کننده معنی داری برای رضایت از زندگی دانش آموزان محسوب می شود استفاده گردید که نتایج آن در جدول (۵) مشاهده می شود.

جدول (۵) خلاصه ی تحلیل رگرسیون رضایت از زندگی بر سبک های هویت

سبک های هویت	R	R ²	F	سطح معنی داری F	B	Beta	t	سطح معنی داری
سبک اطلاعاتی	۰/۱۴	۰/۰۱	۸/۵۷	۰/۰۰۴	۰/۱۶	۰/۱۴	۲/۹۲	۰/۰۰۴
سبک هنجاری	۰/۳۱	۰/۰۹	۴۳/۸۱	۰/۰۰۰۱	۰/۴۳	۰/۳۱	۶/۶۱	۰/۰۰۰۱
سبک سر در گم/اجتنابی	۰/۱۰	۰/۰۱	۴/۱۶	۰/۰۴	۰/۱۰	۰/۱۰	۲/۰۴	۰/۰۴
تعهد	۰/۳۱	۰/۰۹	۴۴/۶۷	۰/۰۰۰۱	۰/۳۵	۰/۳۱	۶/۶۸	۰/۰۰۰۱

به منظور تحلیل فرضیه پنجم، برای تعیین معنی داری تفاوت بین رضایت از زندگی دانش آموزان گروه های مختلف تحصیلی با توجه به جنسیت از تحلیل واریانس دوطرفه استفاده گردید.

جدول (۶) داده‌های توصیفی رضایت از زندگی در گروه‌های مختلف تحصیلی با توجه به جنسیت

گروه‌های مختلف تحصیلی	دختر		پسر		کل	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
اول	۱۸/۲۲	۶/۸۸	۲۱/۶۰	۶/۵۹	۱۹/۹۳	۶/۹۱
دوم	۲۰/۷۶	۵/۸۱	۲۲/۳۲	۵/۸۶	۲۱/۴۳	۵/۸۶
سوم	۱۹/۵۱	۶/۵۲	۲۰/۵۰	۶/۷۱	۱۹/۹۱	۶/۵۹
چهارم	۱۷/۳۵	۷/۲۷	۲۱/۶۲	۶/۹۸	۱۹/۴۲	۷/۳۴
کل	۱۹/۴۴	۶/۵۰	۲۱/۴۵	۶/۴۴	۲۰/۳۳	۶/۵۴

طبق داده‌های جدول (۶) بین میانگین و انحراف معیار دانش‌آموزان در گروه‌های مختلف تحصیلی با توجه به جنسیت آنها از لحاظ میزان رضایت از زندگی تفاوت وجود دارد. برای بررسی این که بین میانگین‌ها تفاوت معنی داری وجود دارد یا خیر، از آزمون تحلیل واریانس دو طرفه استفاده شده است. نتایج این آزمون در جدول (۷) ارائه گردیده است.

جدول (۷) تحلیل واریانس دو طرفه برای بررسی تفاوت رضایت از زندگی دانش‌آموزان گروه‌های تحصیلی با توجه به جنسیت

تغییرات	مجموع مجذور ات	میانگین مجذور ات	F	درجه آزادی	سطح معناداری
گروه تحصیلی	۲۲۸/۷۱	۷۶/۲۴	۱/۸۲	۳	۰/۱۴
جنسیت	۴۹۵/۸۶	۴۶۵/۸۶	۱۱/۱۶	۱	۰/۰۰۱
تعامل بین گروه تحصیلی و جنسیت	۱۳۲/۶۷	۴۴/۲۲	۱/۰۶	۳	۰/۳۶

طبق جدول (۷) مقدار F نشان می‌دهد که بین دو جنس در سطح $P < 0/001$ تفاوت معنادار وجود دارد.

در حالی که بین گروه‌های مختلف تحصیلی و تعامل بین گروه‌های مختلف تحصیلی و جنسیت تفاوت معناداری وجود ندارد.

بحث و نتیجه گیری

طبق بررسی‌های برزونسکی (Berzonsky, 1990) سبک اطلاعاتی ظاهراً سازگارانه ترین سبک می‌باشد که افراد با سبک هویت اطلاعاتی به صورت فعال و آگاهانه به جستجوی اطلاعات و ارزیابی آنها می‌پردازند. در پژوهش برزونسکی (Berzonsky, 2003) هویت اطلاعاتی بالاترین سطح سلامت روانی را داشته و هویت سردرگم پایین ترین سطح سلامت روانی را نشان می‌دهد شگری و همکاران (Shokri & et al, 2007).

یافته‌های این تحقیق با پژوهش‌های فیلیپس و پیتمن (Phillips & Pittman, 2007) و عبدی زرین و همکاران (Abdizarrin, 2010) درباره رابطه مثبت بین سبک‌های هویت اطلاعاتی و هنجاری با بهزیستی روانی و تعهد هویت همسو و درباره رابطه منفی بین سبک هویت سردرگم با بهزیستی روانی و تعهد ناهمسو است. همچنین با نتایج بدست آمده در این زمینه با یافته‌های سعادت‌ی شامیر (Saadatyshamir, 2004) همسو است.

نتایج این تحقیق سبک هویت هنجاری و تعهد نسبت به سبک هویت اطلاعاتی و سپس سبک سردرگم/ اجتنابی بالاترین سطح رضایت از زندگی را نشان می‌دهند. در تبیین این فرضیه این احتمال وجود دارد که سبک هویت اطلاعاتی در فرهنگ ایرانی جستجوگری فعال و داشتن استقلال فکری و برخورداری از قدرت پردازش ذهنی بالاتر، فشارهای هیجانی منفی برای فرد نسبت به سبک هویت هنجاری و تعهد به دنبال داشته باشد که این با فرهنگ ایرانی که یک فرهنگ جمع گراست دیده می‌شود.

در این تحقیق همچنین همسو با پژوهش‌های چیوکاتو و استیل (Chioqueta & Stiles, 2005)، شائول (Shaul, 2006)، کوپنز و همکاران (Kuppens & et al, 2008) این فرضیه تأیید شد که بین ویژگی‌های شخصیتی با رضایت از زندگی رابطه‌ی معنا داری وجود دارد.

در بین مجموعه پژوهش‌هایی که با استفاده از پنج عامل بزرگ صورت گرفته است عامل‌های برون-گرایی و روان نژندی بیشترین رابطه با رضایت از زندگی نشان داده اند جهانلو و افشاری (Joshanlu & Afshari, 2009) به این ترتیب که برون گرایی رابطه مثبت و معنادار و روان نژندی رابطه منفی و معنادار با رضایت از زندگی دارد هو ما (Ho MY & et al, 2008). همچنین همسو با تحقیقات پیشین بایودین و همکاران (Baudin & et al, 2011)؛ اسپیماک و همکاران (Schimac & et al, 2009)؛ گروسی فرشی و همکاران (Gerosifarshi, 2007)؛ جهانلو و افشاری (Joshanlu & Afshari, 2010) و بیرامی و قلی زاده (Bearami & Gholizadeh, 2011) این فرضیه تأیید شد که ویژگی شخصیتی پیش بینی کننده قوی برای رضایت از زندگی دانش آموزان محسوب می‌شود. طبق نظریه‌های روان شناختی در مورد رضایت از زندگی نظریه بالا- پایین رضایت از

زندگی یک فرد به طور گسترده تحت تاثیر پس زمینه‌های رشدی فرد مانند ویژگی‌های شخصیتی قرار دارد. در حمایت از نظریه بالا-پایین پژوهش‌ها نشان داده اند که عامل‌های شخصیتی یکی از مؤلفه‌های اساسی در پیش بینی و تبیین رضایت از زندگی است (Diener, 1984).

بر مبنای این تحقیق، همسو با تحقیقات پیشین این فرضیه تأیید شد که سبک هویت پیش بینی کننده قوی برای رضایت از زندگی دانش‌آموزان محسوب می‌شود این نتایج با یافته‌های پژوهش کهولت (Caholat, 2010) در رابطه با اینکه رضایت از زندگی قدرت پیش بینی توسط سبک اطلاعاتی و سبک سردرگم/اجتنابی به صورت مثبت را دارد همسو است. با نتایج پژوهش‌های فرخزاد و کشاورزبان (Farokhzadyan & Keshavarzyan, 2012) و نیری و همکاران (Nayeri & et al, 2012) مبنی بر اینکه سبک هویت اطلاعاتی می‌تواند به عنوان پیش بینی کننده مثبت و معنادار برای بهزیستی روان شناختی همسو و با اینکه سبک هویت سر در گم/اجتنابی به عنوان یک پیش بینی کننده قوی و معنادار برای بهزیستی روان شناختی هستند ناهمسو است. تبیین اینکه رضایت از زندگی توسط سبک سر در گم/اجتنابی به صورت معنادار و مثبت پیش بینی شده است و با اکثر تحقیقات ناهمسو است می‌توان گفت رضایت از زندگی در این تحقیق توسط سبک هویت سر در گم/اجتنابی به صورت خیلی ضعیف پیش بینی کننده مثبت می‌باشد و به دلیل اینکه مطابق نظر کوهن (Cohen, 1988) ضرایب استاندارد رگرسیون کمتر از ۰.۱۰٪ توان آماری ندارند (حتی اگر معنی دار باشند) این پیش بینی قابل طرح نیست.

از دیگر یافته‌های این تحقیق می‌توان گفت بین رضایت از زندگی دانش‌آموزان باتوجه به جنسیت تفاوت معناداری وجود دارد بدین گونه که رضایت از زندگی پسران نسبت به دختران بیشتر است، اما بین گروه‌های مختلف تحصیلی تفاوت معناداری وجود ندارد که همسو با یافته‌های برزونسکی و کاک (Berzonsky & Kulk, 2000)، پهلوان زاده و همکاران (Pahlavanzadeh, 2004)؛ میرزایی و قهرمان (Mirzayi & Ghahraman, 2010)، جکت دار و ویلیامز (Jakatdar & Williams, 2004) و بسایر و همکاران (Besier, 2009) است. و هم‌چنین با یافته‌های شهائیان و یوسفی (Shahayian & Yosefi, 2007) در رابطه با معنادار نشدن اثر تعاملی جنسیت و پایه تحصیلی همسو و در رابطه با تفاوت بین دو جنس ناهمسو است. و با یافته‌های کهولت (Caholat, 2010) و قهرمان (Ghahraman, 2010) ناهمسو است. ناهمسو بودن برخی از پژوهش‌ها با این تحقیق می‌تواند با توجه به فرهنگ مردسالاری در ایران هیچ جای تعجب نیست اگر رضایت مردان بیش از زنان باشد و با توجه به ویژگی‌های فرهنگی و آزادی‌های بیشتر پسران نسبت به دختران می‌توان تبیین کرد.

Refrence

Abdizarrin, Sohrab; Sajadian, Parinaz; Shahyad, Shima; Ahmadbayan, Meimar; Azymi, Hosyin. (2010). Relationship between identity styles and psychological well-being in guidance school students of Qom city. *Journal of the Faculty Health Yazd, ninth year, Vol 1*

Ahadi, Hassan & Jomehri, Farhad. (2013). Developmental Psychology Adolescence, Adulthoods (Early, Middle, Late). Ghom: Ayandeh Darakhshan. (Persian)

Anisi, Jafar . (2011). *Five Factor Personality Inventory (NEO)*. pouya azmonyar Company. (Persian)

Baudin, N, Aluja, A, Rolland, J, P & Blanch, A . (2011). The pole of personality in satisfaction with *life and sport*. Vol, 19, pp 333-345

Berzonsky MD. (2003). Identity Style & well-being. Does commitment matter? *Identity : An international Journal of theory and research*, 3(2). 131-142

Berzonsky MD, & Kulk LS. (2005). Identity Status & Identity Processing Style and transition to university. *Journal of Adolescent Research: 15(1)*, pp, 81-98

Berzonsky MD. (1990). *Self-construction the life – span: A process perspective on identity information*. in G .J .Niemeyer, pp, 124-156

Besier, T, Tim, G, Schmitz, B & Goldbeck, L. (2009). Life satisfaction of adolescents and adults with cystic fibrosis: Impact of partnership and gender . *Journal of Cystic Fibrosis Vol, 8*, pp, 104–109

Beyrami, Mansoor & Gholizdeh, Hosyen. (2011). Personality factors as predictors of depression and life satisfaction. *Journal of Urmia Medical. Vol. 22, No. 2*, pp. 98-92. (Persian)

Chioqueta, AP. Stiles, TC. (2005). Personality traits and the development of depression, hopelessness, and suicide ideation. *Pers Indiv Differ. Vol, 38*, pp, 1283-91

Delahaij, A., Gaillard, C. & Van Dam, P. (2010). Hope and Hardiness as related to life satisfaction . *The Journal of Positive Psychology. 3(8)*: pp, 171-179

Dinner, E. (1984). Subjective well-being. *Psychol Bull*, 95(3): pp, 542-75

Ebrahymi Kohbanani, Shahin (2011). *Relationship between emotional intelligence and spiritual intelligence and life satisfaction in gifted female high school students in Birjand*. MS Thesis, University of Ghaenat. (Persian)

Farrokhzadian, Aliasghar; Keshavarzian, Ghasem. (2013). *Third National Conference on Psychology*, Islamic Azad University of Marvdasht. (Persian)

Frisch, Michael B. (2011). *Psychotherapy based on the quality of life*, translated by A. Khamse, Tehran, Arjemand publisher. (Persian)

Gilman, R., & Huebner, E.S. (2006). "Characteristics of Adolescents Who Report Very High Life Satisfaction". *Journal of Youth and Adolescence*. Vol, 3, pp, 311-319

Grossifarshi, Mirtaghi; Mani, Arash; Bakhshipoor, Maryam; Deseri, Abbas. (2006). Examine the relationship between personality traits and happiness among students of Tabriz University, Tabriz University. *Journal of Psychology, First Year, Nol 1*. (Persian)

Ho MY, Cheung FM, Cheung SF. (2008). Personality and life events as predictors of adolescents' life satisfaction: do life events mediate the link between Personality and life satisfaction. *Soc Indic res*. 89: pp, 457-71

Hermans, H.J.M (2001). The dialogical self. *Culture and psychology*, 7, 243-281.

Jakatdar, T. A., & Williams, E. F. (2004). The body-image & quality of life inventory. Further validation with college men and women. *Body Image*, 1(3), pp, 279- 287

Joshanlu M, Afshari S. (2009). Big five personality traits and self-esteem as predictors of life satisfaction in Iranian Muslim university students. *J Happiness Study*, Vol, 45, pp, 20-29

Joshanlu, Mohsen.; Daemi, Fatemeh; Bakhshi, Ali (2010). *Balance of pleasure Iranian student's delight in examining predictors of equilibrium*, a new cognitive sciences. Vol 12, No.2

Kaholat, Naiemeh. (2010). *Happiness forecasts based on identity styles*. MS Thesis, University of Shiraz. (Persian)

Klynykh Krsys, L. (2007). *Life skills*. Translated by Mohammad Khani. Tehran: Publishing specialized media. (Persian)

Kuppens, P, Realo, A & Diener, E, D. (2008). The Role of Positive and Negative Emotions in Life Satisfaction Judgment Across Nations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 95 (1).pp, 66-75

Mirzaei, Mohammad & Ghahraman, Arash. (2011). Social investigates predictors of life satisfaction among university students, *Journal of Social Sciences Faculty of Letters and Humanities Ferdowsi University of Mashhad*, pp 25-1(Persian)

Moos, R. h, S Billings, P. (1990). Risk, resistance and psychological distress. *Journal of Abnormal psychology*. Vol, 90, pp, 3-13

Nayeri, Ahmad; Refahi, Jaleh, Bahmani, Bahman. (2013). *Third National Conference on Psychology*, Islamic Azad University of Marvdasht. (Persian).

Nurmi, J.E. Berzonsky, M.D.: Tammi, k. & kinney, A. (1997). Identity processing orientation, Cognitive and behavioral strategies and well-being. *International Journal of Behavioral Development*. Vol, 21, pp, 550-570

Pahlevanzadeh, Saayd. Habibpoor, Zaynab. Ghazavi, Zahra. Maghsodi, Jahangir. (2004). A comparison satisfaction Relationship of body image and depression in adolescents. *Journal of Social Sciences Faculty of Literature and Humanities*, No. 25

Phillips, T.M., & Pittman, J.F. (2007). Adolescent psychological well-being by identity style. *Journal of Adolescence*. Vol, 30, pp, 1021-1034

Saadatyhamir, Abootaleb (2004). *Examine the relationship between identity styles (informational, normative, diffuse / avoidant) public health and accountability by in public universities in Tehran*. MS Thesis, Tehran University of Teacher Education (Persian)

Schimmack, U, Oishi, S, Furr, R, M, Funder, D, C. (2009). *Personality and life satisfaction: A facet-level analysis*, University of Edinburgh on November 5, pp 1062-1075

Shahayian, Ameneh & Yosefi, Farideh. (2007). The relationship between self-actualization, life satisfaction, and the need to Identification of gifted students, University of Shiraz, *Research on Exceptional Children*. Vol. 7, No. 3, 317-336

Shaul, M, S. (2006). Exposure to threat of war and terror, political attitudes, stress, and life satisfaction among teenagers in Israel, *Journal of Adolescence*, 29(2). Pp, 165-176

Shokri, Omid; Ismaili, Tajik ; Daneshvarpoor, Azizollah; Ghanaiy, Zohreh. (2007). Individual differences in identity styles and psychological well-being: the role of identity commitment. *news and Cognitive Sciences*. Vol 9, No. 2, 46-33.

Sousa, G., & Sanja S. (2001). "life satisfaction inj Worrall (ED) *encyclopedia of women and gender sex similarities and differences*", Vol 2, pp: 667-676, Sandiego, Ca

Valois , R . F . ,& Gilman, R .(2004)."Across-Cultural comparison of the dimensions of child and adolescent life satisfaction reports". *Social Indicators Research* . 66.61.79

Waterman,As.(1992).Identity status theory and Erikson ,theory: Communities and difference Development *Review*. Vol, 8, pp,185-208

Archive of SID